

Ex/Sans/PG/2.2/2018

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

Course : VII

[Linguistics and Mahābhāṣya]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

१. प्राचीन भारतीयार्यभाषायाः स्वरवर्णानां भाषातात्त्विकं वैशिष्ट्यं
निरूपणीयम्। 5

अथवा,

वैदिकभाषातः संस्कृतस्य ध्वनितात्त्विकं वैशिष्ट्यं निरूपणीयम्। 5

२. संक्षिप्ता टीका कार्या (द्वितीयमाश्रित्य) — 2½×2=5

(क) ग्रासमान्कृतं ध्वनिसूत्रम्

(ख) वर्णागमः

(ग) अपिनिहितः

(घ) स्वरसंगतिः

(ङ) वर्णविपर्ययः।

३. अधोलिखितानां संस्कृतं रूपं देयम् — 1×5=5

*ḡhonso , *septn , *ḡhausa , *bhrāter , *eghom , *kludhi ,

*auges , *potnī , *ulkoṣ , *dhruḡhes , *bhendh , *pekus .

[Turn over]

[2]

४. यथाकामं प्रश्नद्वयं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयम् —
5×2=10

- (क) शब्दानुशासनस्य मुख्यप्रयोजनानि उल्लिख्य तेषु द्वयं सप्रसङ्गं व्याख्यायताम्।
(ख) 'चतुर्भिश्च प्रकारैर्विद्योपयुक्ता भवति' — सप्रसङ्गं व्याख्येयोऽयं संदर्भः।
(ग) जातिः पदार्थो व्यक्तिः पदार्थो वेति भाष्यकारमतं स्पष्टं व्याख्यायताम्।
(घ) शब्दो नित्यः, अनित्यो वेति भाष्यकारमतेन व्याख्यायताम्।

५. यथाभिमतं पञ्च प्रश्नाः सुरगिरा देवनागरीलिप्या च संक्षेपेण समाधेयाः।
1×5=5

- (क) व्याकरणस्य साक्षात् प्रयोजनं किम्?
(ख) 'शब्दानाम्' इत्यत्र केन सूत्रेण षष्ठी?
(ग) नादस्फोटयोः कः सम्बन्धः?
(घ) 'केषां शब्दानाम्' इत्यत्र कथं एकादेशान्वयो भवति?
(ङ) 'आर्त्विजीन'शब्दस्य कोऽर्थः?
(च) 'प्रयाज'शब्दस्य कोऽर्थः?
(छ) 'दशम्युत्तरकाल'इत्यस्य ससूत्रं समासनिर्णयः क्रियताम्।